

Snart slynger åen sig igen i dalen

Entreprenørfirma er netop gået i gang med at grave og tilbageføre Odense Å

Af Michael Lorenzen
Fotos: Andreas Bastiansen

■ NR. BROBY/BROBY-VÆRK: Flere års forarbejde er nu slut, og snart kan det håndgribelige resultat beskues i landskabet. Odense Å er ved at blive ført tilbage til den tilstand, den var i, før den blev rettet ud, på strækningen ved Nr. Broby og sydover mod Brobyværk.

Her skal en strækning på i dag 1600 meter omdannes til 2500 meter. Det fysiske arbejde er netop gået i gang. Mandskab fra entreprenørfirmaet Arkil A/S er sat i sving med gravemaskiner med alskens moderne computerudstyr, som via brug af de data, man kan skaffe fra satellit, kan indstille maskinens bevægelser med helt ned til 1,5-2,0 centimeters nøjagtighed.

Det er dog stadig føreren af maskinen, som har det sidste ord at skulle have sagt.

I alt vil åen blive forsynet med ti slyng, oplyser statskovrider Søren Kirk Strandgaard, og projektleder Vibeke Lindberg Birkelund, begge Skov- og Naturstyrelsen, Fyn.

Fire arter tilgodeses

Der arbejdes allerede nu på

de første, som i går blev præsenteret for pressen og i morgen, torsdag, for involverede lodsejere og i øvrigt alle andre interesserede, som blot skal møde op på Assensvej 3 ved Nr. Broby og søge ind til motocrossbanens plads.

Herefter vil de blive ledt op på toppen af en mark, hvorfra man kan se ned over ådalen. Det foregår kl. 16-18.

Ejeren af Assensvej 3, Ejner Rasmussen, som også lægger areal til motocrossbanen, var med ved præsentationen i går og betegner projektet som meget spændende.

Der er to hovedformål. Dels at sikre mere mangfoldig natur, dels at mindske tilledningen af kvælstof til Odense Fjord og dermed havmiljøet. Fire dyrearter vil blive tilgodeset. Det er tykskallet malmusling, sumppindelmønting, bæklampret og pigesønting.

Umiddelbart er de ikke så spektakulære arter som for eksempel havorn og odder, og man skal måske være lidt »nørdet« for at vide særligt meget om disse fire arter, men det er vigtigt, at også de sikres et ordentligt eksistensgrundlag, nævnte Søren Kirk Strandgaard.

- Det har været en lang proces og en lang vej at nå dertil, hvor vi er i dag.

Mit indtryk er, at lodsejerne er tilfredse, ellers havde de nok heller ikke underskrevet aftalerne.

Der er sikkert noget, som de kunne ønske anderledes, men sådan er det jo i forbindelse - det er noget af en kabale at få det hele til at gå op, understregede han.

Mange hensyn

Man har skullet tage hensyn til beplantningen, højspændingsmaster, markveje, levende hegn, adgangsvveje, skrænter, og at der nogle steder er dyrket mark, og nogle

steder er høstet. Det pågældende område omfatter 66 hektar.

Projektet for denne etape, som er den første, vil stå i ansået otte-ti millioner kroner, hvoraf de tre går til rådgivning, projektering og selve den fysiske udførelse, mens resten er til jordkøb.

Området vil, når etappen er færdig, og effekten har vist sig, fremtræde i fire forskellige landskabstyper - søer, sumpe, våde enge og tørre

enge. Også Sumposebækken vil blive omfattet.

Ved motocrossklubben vil alle interesserede kunne kigge ud, lige som man kan ved åstien nær Brobyværk. Ellers bliver der ikke offentlig adgang.

Den sydlige del af Lundemosen vil blive omdannet til vådområde ved, at man om lægger drænen.

Det er 17 hektar, der drejer sig om her, oplyser Vibeke Lindberg Birkelund, som for-

Formand Jørn Pedersen, ingeniør Hans Jørgen Jensen, begge fra Arkil A/S, og projekter Vibeke Lindberg Birkelund, Skov- og Naturstyrelsen, Fyn, er her på besigtigelse ved åen, som om få måneder tæller ti slyng og er forlængt 900 meter på den første etape.

Der kan graves med utrolig stor præcision via moderne computer- og satellitstyr - men dog stadig med den menneskelige faktor som det afgørende, påpeger Arkil A/S.

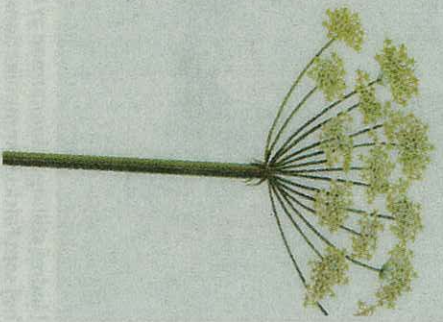
Frø fra bjørneklo gemmes af vejen

Nogle bliver gravet ned i de allerdybeste huller

Af Michael Lorenzen

■ NR. BROBY/BROBY-VÆRK: Enhver, der færdes langs Odense Å, ved, at bjørnekloen er en af de meget udbredte planter langs vandløbet. Det hænger sammen med plantens meget levedygtige frø.

Men nogle af dem skal det nok lykkes at få bugt med, oplyser statskovrider Søren Kirk Strandgaard. Det drejer sig om nogle frø,

der ligger i de øverste af de jordlag, som graves væk.

Denne jord vil blive placeret i de allerdybeste huller, og derfor vil disse frø næppe

Bjørnekloen er et livskraftigt og skadesvoldende indslag i den danske fauna. Den bekæmpes på mange månder. Nogle frø langs bredden af åen skal graves så langt ned, at de ikke kommer til at bidrage til plantens udbredelse.

spire, siger Søren Kirk Strandgaard, der selv hører til de mange, som er overfølsomme over for bjørnekloen.

Andre steder vil mandskabet fra Arkil A/S skulle fjerne fuldt udvokset bjørneklo med maskiner i det område, der er omfattet af projektet.

FAKTA

En mærkbar effekt af projektet bliver langsomt og gennemsstrømningsstid for vandet i åen.

Strækningen på de 2,5 kilometer er i øvrigt ganske flad. Det gennemsnitlige fald er 0,5 promille i gennemsnit - så falder er ialt på 1,25 meter.

Der skal placeres 500 kubikmeter sten i tre forskellige størrelser - ialt cirka 800 tons.

Etappen mellem Nr. Broby og Brobyværk vil årligt friholde havmiljøet for 14 tons kvælstof.

Det går fint fremad med forhandlingerne om resten af projektet. Fuldt gennemført mindsker det kvælstofudledningen i Odense Fjord med 60 tons om året.

Hele projektet vil stå i 50 millioner kroner. Pengene bevilles af EU (de såkaldte Life-midler), fra vandmiljøplan II og fra »miljømilliarden« fra forrige folketingsvalg. 14 lodsejere er berørt af de netop indledte etape, 80 bliver det ialt.